

Lâm Đồng phát triển vùng sâm, hướng đến chuỗi giá trị công nghệ cao

17:20 29/10/2026

Lâm Đồng đang từng bước phát triển vùng trồng Sâm Việt Nam trên nền tảng khí hậu phù hợp, nông nghiệp công nghệ cao và sự tham gia của doanh nghiệp. Tuy nhiên, nguồn giống, quy trình canh tác và chế biến sâu vẫn là những nút thắt cần tháo gỡ để nâng cao giá trị loại dược liệu quý này.

Sâm bố chính được ứng dụng cả trong Y học cổ truyền và Y học hiện đại. (Ảnh: Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật)

Từng bước mở rộng vùng trồng

Theo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh Lâm Đồng, đến tháng 10/2026, diện tích trồng Sâm Việt Nam trên địa bàn đạt 19 ha. Đây là kết quả bước đầu trong quá trình bảo tồn, phát triển cây dược liệu có giá trị kinh tế cao, đồng thời mở ra hướng đi mới cho nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao.

Với những tiểu vùng khí hậu mát mẻ, đặc biệt tại các khu vực có độ cao trên 1.200 m, Lâm Đồng có điều kiện thuận lợi để phát triển các loại dược liệu quý. Hệ thống nhà kính, nhà màng, tưới tự động và quan trắc vi khí hậu cũng giúp doanh nghiệp chủ động kiểm soát môi trường sinh trưởng, nâng cao hiệu quả chăm sóc cây sâm.

Cánh đồng sâm bố chính.

Trong tổng diện tích hiện có, 2 ha được trồng dưới tán rừng, do Công ty Cổ phần Sâm Ngọc Linh Cao Nguyên thực hiện. Diện tích trồng trong nhà lưới, nhà kính và nhà màng đạt 15 ha, thuộc các doanh nghiệp như Công ty Giống cây trồng Lạc Dương, Công ty Cổ phần Sâm và Dược liệu VGC và Công ty Cao Nguyên.

Việc ứng dụng công nghệ giúp kiểm soát điều kiện canh tác, hạn chế rủi ro và tạo cơ sở chuẩn hóa quy trình sản xuất. Tuy nhiên, để mở rộng diện tích bền vững, bài toán nguồn giống chất lượng vẫn cần được ưu tiên giải quyết.

Bảo tồn nguồn gen, chủ động cây giống

Thời gian qua, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh hỗ trợ Công ty Cổ phần Sâm Ngọc Linh Cao Nguyên bảo tồn, lưu giữ 2.100 cây giống gốc. Đến tháng 5/2026, số cây này được di thực và trồng dưới tán rừng tại Phân Trạm Thực nghiệm Lâm nghiệp Cam Ly, Đà Lạt. Kết quả bước đầu cho thấy cây sinh trưởng, thích nghi tốt, các chỉ tiêu sinh khối tương đương vùng sâm gốc.

Hoa sâm bố chính thường có màu đỏ tươi, nhụy vàng ở giữa hoa.

Song song đó, các nghiên cứu về khả năng ra hoa, tạo hạt của cây Sâm Ngọc Linh nuôi cấy in vitro và nhân giống bằng phương pháp giâm hom gốc trong nhà kính được triển khai. Giống Sâm Ngọc Linh mang mã hiệu SNL-DL1 cũng đã được doanh nghiệp tự công bố lưu hành trên hệ thống cơ sở dữ liệu quốc gia. Khoảng 15-20% quần thể cây giống gốc bắt đầu ra hoa, đậu quả, mở ra triển vọng chủ động một phần nguồn hạt giống tại chỗ.

Đối với Sâm Lai Châu, doanh nghiệp nhập hạt giống có nguồn gốc rõ ràng từ tỉnh Lai Châu, sau đó gieo ươm trong nhà màng công nghệ cao tại Lâm Đồng, từng bước nâng cao tỷ lệ nảy mầm và cây con sống khỏe.

Gỡ nút thắt để nâng cao giá trị

Dù có những chuyển biến tích cực, phát triển sâm tại Lâm Đồng vẫn gặp nhiều khó khăn. Nguồn giống đạt chuẩn hạn chế, giá cây giống gốc cao, trong khi chi phí đầu tư nhà màng và hệ thống kỹ thuật lớn. Việc trồng sâm dưới tán rừng còn vướng quy định về thuê môi trường rừng và đánh giá tác động sinh thái. Địa phương cũng chưa có quy trình kỹ thuật chính thức dành riêng cho mô hình trồng sâm công nghệ cao.

Đáng chú ý, khâu chế biến chưa tương xứng với tiềm năng vùng nguyên liệu. Sản phẩm chủ yếu được tiêu thụ dưới dạng củ tươi, lá tươi và thân sấy khô. Tỉnh chưa thu hút được các dự án quy mô lớn về tinh chế, chiết xuất dược chất Saponin và chưa ghi nhận sản lượng sâm xuất khẩu chính ngạch.

Sâm bố chính là loại cây thân thảo, rễ hình trụ giống nhân sâm.

Ở khâu tiêu thụ, Công ty Cổ phần Sâm và Dược liệu VGC đã hợp tác chiến lược dài hạn với Dược phẩm Thái Minh nhằm bao tiêu, thương mại hóa các sản phẩm sâm chất lượng cao tại thị trường trong nước. Đây là hướng đi cần phát huy để ổn định đầu ra, tạo động lực cho doanh nghiệp đầu tư sản xuất.

Đến năm 2030, Lâm Đồng đặt mục tiêu phát triển 50 ha Sâm Việt Nam, từng bước chủ động nguồn giống chất lượng cao; hướng đến 100% diện tích sâm thương phẩm canh tác có kiểm soát được hướng dẫn thực hành nông nghiệp tốt hoặc nông nghiệp hữu cơ và cấp mã số vùng trồng.

Để đạt mục tiêu, tỉnh cần sớm hoàn thiện quy trình kỹ thuật, tháo gỡ vướng mắc về môi trường rừng và khuyến khích đầu tư chế biến sâu. Khi các khâu từ giống, canh tác đến chế biến và tiêu thụ được kết nối đồng bộ, cây Sâm Việt Nam mới có thể phát huy giá trị, đóng góp thiết thực vào phát triển nông nghiệp công nghệ cao và bền vững của Lâm Đồng.

Hoàng Phương